

Warszawa, listopad 2021 r.

Zmiany dla pracodawców w rozliczaniu składek oraz sporządzaniu dokumentów ubezpieczeniowych

Zmiana składki zdrowotnej w ramach
Polskiego Ładu

Zmiany wynikające z ustawy
o racjonalizacji systemu ubezpieczeń
społecznych

Zmiana składki zdrowotnej w ramach Polskiego Ładu

Realizacja obowiązków związanych z wyliczaniem składki zdrowotnej

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Departament Ubezpieczeń i Składek

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, tzw. Polski Ład

Zakres zmian w składce na ubezpieczenie zdrowotne:

- ❑ **Zmiana zasad ustalania podstawy wymiaru składki** na ubezpieczenie zdrowotne dla osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących. Oparcie zróżnicowania zasad ustalania podstawy wymiaru składki na formie opodatkowania stosowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność,
- ❑ **Wprowadzenie obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego** z tytułu powołania do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, jeżeli pobierane jest z tego tytułu wynagrodzenie,
- ❑ **Zmiana zasad pomniejszania składki** na ubezpieczenie zdrowotne do kwoty zaliczki na podatek. Pomniejszenie następuje do kwoty odpowiadającej kwocie zaliczki na podatek dochodowy, obliczanej zgodnie z przepisami obowiązującym na dzień 31 grudnia 2021 r., a nie do kwoty faktycznej zaliczki za dany miesiąc,

Wejście w życie od 1 stycznia 2022 r.

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, tzw. Polski Ład

Zakres zmian w składce na ubezpieczenie zdrowotne c.d.:

- ❑ **Wprowadzenie nowego zwolnienia** z obowiązku opłacenia składki zdrowotnej z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, w przypadku gdy osoby te równocześnie pozostają w stosunku pracy,
- ❑ **Zmiana zasady ustalania wielokrotności składki** w przypadku prowadzenia **kilku rodzajów** pozarolniczej działalności,
- ❑ Wprowadzenie **zasady finansowania składki** przez pracodawcę od wynagrodzeń z tytułu **nielegalnego zatrudnienia** oraz wynagrodzeń nieujawnionych.

Wejście w życie od 1 stycznia 2022 r.

Przedsiębiorcy opodatkowani na zasadach ogólnych (skala podatkowa oraz podatek liniowy)

Miesięczna podstawa wymiaru składki ustalana jest od dochodu uzyskiwanego z działalności gospodarczej w miesiącu poprzedzającym miesiąc, za który opłacana jest składka. Nie może być jednak niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Ważne:

Przedsiębiorcy stosujący podatek liniowy obliczają składkę w wysokości **4,9%**. Przy czym miesięczna wysokość składki nie może być niższa niż kwota ustalona jako 9% minimalnego wynagrodzenia. Natomiast składka ustalana od podstawy rocznej nie może być niższa niż kwota odpowiadająca 9% iloczynu liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniu i minimalnego wynagrodzenia.

Przedsiębiorcy opodatkowani na zasadach ogólnych (skala podatkowa oraz podatek liniowy) **c.d.**

Roczna podstawa wymiaru składki ustalana jest od dochodu rocznego uzyskiwanego z działalności gospodarczej. Ustalana jest za okres roku składkowego liczonego od lutego do stycznia roku następnego. Nie może być niższa od iloczynu liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniu w danym roku i kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Zwrot nadpłaconej różnicy - gdy suma składek wpłaconych za poszczególne miesiące roku składkowego jest wyższa od składki rocznej ustalonej od rocznej podstawy wymiaru, przedsiębiorcy przysługuje po zakończeniu roku zwrot kwoty stanowiącej różnicę między tymi kwotami. Zwrot na wniosek, pod warunkiem braku zaległości w składkach.

Przedsiębiorcy opodatkowani ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych

Miesięczna podstawa wymiaru składki jest zryczałtowana i uzależniona od wysokości uzyskanych przychodów z działalności gospodarczej i wynosi:

- **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku (dalej: przeciętne wynagrodzenie), jeżeli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku 60 tys. zł,
- **100%** przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 60 tys. zł i nie przekroczyły 300 tys. zł,
- **180%** przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 300 tys. zł.

Przedsiębiorcy opodatkowani ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych **c.d.**

Przedsiębiorca, który przez cały poprzedni rok kalendarzowy prowadził działalność gospodarczą i przychody z tej działalności były opodatkowane na zasadach ogólnych lub ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych może przy określaniu wysokości miesięcznej podstawy wymiaru **zadeklarować chęć opłacania składki na podstawie kwoty przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym.**

Przedsiębiorcy opodatkowani ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych **c.d.**

Roczną podstawę wymiaru składki stanowi iloczyn liczby miesięcy w roku kalendarzowym podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu i kwoty odpowiadającej:

- **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku (dalej: przeciętne wynagrodzenie), jeżeli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku 60 tys. zł,
- **100%** przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 60 tys. zł i nie przekroczyły 300 tys. zł,
- **180%** przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 300 tys. zł.

Przedsiębiorcy opodatkowani ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych **c.d.**

- ❑ **Dopłata składki** - po zakończeniu roku w terminie miesiąca od upływu terminu do złożenia zeznania podatkowego, o którym mowa w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, przedsiębiorca dopłaca kwotę stanowiącą różnicę między roczną składką ustaloną od rocznej podstawy wymiaru, a sumą składek wpłaconych za poszczególne miesiące.
- ❑ **Zwrot nadpłaconej różnicy** - gdy suma składek wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego jest wyższa od składki rocznej ustalonej od rocznej podstawy wymiaru, przedsiębiorcy po zakończeniu roku przysługuje zwrot kwoty stanowiącej różnicę między tymi kwotami. Zwrot na wniosek, pod warunkiem braku zaległości w składkach.

Pozostałe osoby prowadzące pozarolniczą działalność

Przedsiębiorcy stosujący opodatkowanie w formie **karty podatkowej**:

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia.

Pozostałe osoby prowadzące pozarolniczą działalność (wspólnicy spółek, twórcy i artyści) oraz osoby współpracujące:

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku.

W odniesieniu do tych grup
nie występuje instytucja rocznej podstawy wymiaru składki.

Nowy tytuł ubezpieczenia zdrowotnego - osoba powołana do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, która z tego tytułu pobiera wynagrodzenie

- ❑ Obowiązek ubezpieczenia powstaje z dniem powołania, a wygasa z dniem odwołania.
- ❑ Płatnikiem składek jest podmiot wypłacający wynagrodzenie.
- ❑ Składka jest ustalana od wypłaconego wynagrodzenia i jest finansowana ze środków osoby ubezpieczonej.

Zmiana zasady pomniejszania składki na ubezpieczenie zdrowotne do kwoty zaliczki na podatek

Obowiązujące przepisy przewidują w odniesieniu do wskazanych ustawą ubezpieczonych (m.in. pracownicy, zleceniobiorcy, emeryci, renciści, bezrobotni pobierający zasiłek, osoby pobierające uposażenie w stanie spoczynku), że **składka na ubezpieczenie zdrowotne** za dany miesiąc obliczana przez płatnika składek **podlega obniżeniu do wysokości zaliczki** na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Po zmianach możliwość **obniżenia składki** nie będzie dotyczyła kwoty faktycznej zaliczki za dany miesiąc. Obniżenie takie będzie następowało do wysokości kwoty odpowiadającej kwocie zaliczki na podatek dochodowy, obliczanej zgodnie z przepisami obowiązującym na dzień 31 grudnia 2021 r.

Zwolnienie ze składki dla osób prowadzących pozarolniczą działalność

Ustawa wprowadza zwolnienie z obowiązku opłacenia składki zdrowotnej z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, w przypadku gdy **osoba ta równocześnie pozostaje w stosunku pracy, a podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia nie przekracza minimalnego wynagrodzenia**, jeżeli:

- uzyskuje przychody z działalności pozarolniczej w wysokości nie wyższej niż 50% minimalnego wynagrodzenia oraz
- opłaca od tych przychodów podatek dochodowy w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych zgodnie z przepisami ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Ustalanie wielokrotności składki w przypadku prowadzenia kilku rodzajów pozarolniczej działalności

Jako rodzaje pozarolniczej działalności są traktowane:

- działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki cywilnej,
- działalność gospodarcza prowadzona w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,
- działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki jawnej,
- działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki komandytowej,
- działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki partnerskiej.

Jako prowadzenie odrębnego rodzaju działalności **nie jest** już traktowane m.in. prowadzenie działalności twórczej i artystycznej, wykonywanie wolnego zawodu.

Finansowanie składki od wynagrodzeń z tytułu nielegalnego zatrudnienia oraz wynagrodzeń nieujawnionych

Składka na ubezpieczenie zdrowotne **za pracowników od wynagrodzenia zwolnionego z podatku dochodowego** (przychody pracownika z tytułu nielegalnego zatrudnienia w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz przychody pracownika w części, w jakiej pracodawca nie ujawnił ich właściwym organom państwowym) **jest opłacana przez pracodawcę.**

Analogiczne rozwiązanie dotyczy **składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe** – składki od takiego wynagrodzenia w całości zobowiązany jest opłacić z własnych środków pracodawca.

Zmiana składki zdrowotnej w ramach Polskiego Ładu

Realizacja obowiązków związanych z wypełnianiem dokumentów ubezpieczeniowych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Departament Realizacji Dochodów

Zmiany w dokumentach rozliczeniowych ZUS DRA i ZUS RCA

Rozszerzenie zakresu deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA oraz raportu imiennego ZUS RCA o informacje dotyczące:

- obowiązującej w danym miesiącu formy opodatkowania,
- przychodów lub dochodów,
- kwoty dopłaty, która jest różnicą między roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne a sumą składek na ubezpieczenie zdrowotne za poszczególne miesiące roku kalendarzowego albo roku składkowego (w zależności od formy opodatkowania) w rozumieniu art. 81 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, 1292, 1559 i 1773)

Zmiany w dokumentach rozliczeniowych ZUS DRA i ZUS RCA

Forma opodatkowania obowiązująca w danym miesiącu oraz przychód i dochód z działalności gospodarczej dla celów wyliczenia składki miesięcznej na ubezpieczenie zdrowotne

- ❑ Forma opodatkowania:
 - opodatkowanie na zasadach ogólnych - podatek według skali
 - opodatkowanie na zasadach ogólnych - podatek liniowy
 - karta podatkowa
 - ryczałt od przychodów ewidencjonowanych
 - bez formy opodatkowania
- ❑ Suma przychodów w bieżącym roku kalendarzowym
(kwota przychodów osiągniętych od początku roku kalendarzowego do końca miesiąca, za który dokonywane jest rozliczenie)

Zmiany w dokumentach rozliczeniowych ZUS DRA i ZUS RCA **c.d.**

- ❑ Deklaracja opłacania składek na podstawie przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym
(dla osób, które rozliczają się w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych i chcą ustalać składkę na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym)
- ❑ Kwota przychodów z działalności gospodarczej uzyskanych w ubiegłym roku kalendarzowym
(kwota rocznych przychodów w rozumieniu art. 81 ust. 2h ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, 1292, 1559 i 1773))
- ❑ Kwota dochodu uzyskanego w miesiącu bezpośrednio poprzedzającym miesiąc, za który dokonywane jest rozliczenie
(w przypadku stosowania opodatkowania na zasadach ogólnych)

Zmiany w dokumentach rozliczeniowych ZUS DRA i ZUS RCA **c.d.**

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne w przypadku stosowania opodatkowania w formie ryczaftu od przychodów ewidencjonowanych

- ❑ Rozliczenie składki zdrowotnej za rok
- ❑ Kwota przychodów osiągniętych z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie
- ❑ Roczna składka obliczona od rocznej podstawy wymiaru składki
- ❑ Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie
- ❑ Kwota do dopłaty (p.03 – p. 04)
(kwota, która stanowi różnicę między roczną składką wynikającą z rocznej podstawy wymiaru składki a sumą należnych składek wykazanych w dokumentach rozliczeniowych)

Zmiana składki zdrowotnej w ramach Polskiego Ładu

Realizacja obowiązków związanych z rozliczaniem składki zdrowotnej

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Departament Realizacji Dochodów

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Zmiana terminu przesyłania i opłacania składek

Za okres **od stycznia 2022 r.** będą obowiązywały następujące terminy do przekazywania dokumentów rozliczeniowych i opłacania składek:

❑ **Termin do 5.** dnia następnego miesiąca – dla jednostek i zakładów budżetowych

❑ **Termin do 15.** dnia następnego miesiąca - dla płatników posiadających osobowość prawną m. in. urzędy gminy, miasta

m.in. spółki kapitałowe (spółki akcyjne i spółki z o.o.), spółdzielnie, stowarzyszenia, fundacje, jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie wyższe, Kościoły, ZUS, ZOZ, itp.

❑ **Termin do 20.** dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników składek

płatnicy opłacający wyłącznie składki na własne ubezpieczenia, przedsiębiorcy i inne podmioty nie posiadające osobowości prawnej zatrudniające innych ubezpieczonych, w tym spółki osobowe (spółka: jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna)

Obowiązek comiesięcznego składania dokumentów rozliczeniowych

- ❑ Za okres od stycznia 2022 r. osoby prowadzące działalność gospodarczą, opłacające składki na własne ubezpieczenia lub osoby w nimi współpracujące mają obowiązek comiesięcznego przekazywania dokumentów rozliczeniowych do ZUS.

- ❑ Zwolnieni z obowiązku składania dokumentów rozliczeniowych są nadal:
 - duchowni,
 - osoby składające dokumenty za nianie,
 - osoby, które podlegają dobrowolnie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu na podstawie art. 7 ustawy o sus.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Wniosek o zwrot nadpłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne

- Dotyczy przedsiębiorców opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych oraz na zasadach ogólnych (skala podatkowa, podatek liniowy)
- Jeśli suma składek wpłaconych za poszczególne miesiące roku składkowego jest wyższa od składki rocznej ustalonej od rocznej podstawy.
- Zwrot następuje na wniosek złożony wyłącznie w formie elektronicznej poprzez PUE ZUS , o ile płatnik nie posiada zaległości na koncie.
- Termin na złożenie wniosku - do 31 maja danego roku.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne **c.d.**

Dopłata składki na ubezpieczenie zdrowotne

- Dotyczy płatnika opodatkowanego ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.
- Jeśli suma składek wpłaconych za poszczególne miesiące roku składkowego jest niższa od składki rocznej ustalonej od rocznej podstawy.
- Dopłata rozliczana jest w dokumentach rozliczeniowych za luty danego roku:
 - w ZUS DRA jeżeli przedsiębiorca rozlicza składki wyłącznie za siebie,
 - w ZUS RCA jeżeli przedsiębiorca rozlicza składki za siebie i za innych ubezpieczonych
- Termin na dopłatę składki - nie później niż do 20 marca danego roku.

Zmiana składki zdrowotnej w ramach Polskiego Ładu

Zmiany w zakresie odliczeń od podatku PIT składki zdrowotnej

Ministerstwo Finansów
Departament Podatków Dochodowych

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Odliczenie składki zdrowotnej od podatku PIT do końca 2021 r.

Odliczenie składki zdrowotnej opłaconej do końca 2021 r.

- ❖ Składkę zdrowotną można odliczyć od podatku PIT obliczonego:
 - na zasadach ogólnych – podatek według skali
 - na zasadach ogólnych – podatek liniowy
 - w formie karty podatkowej
 - w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych.
- ❖ Odliczona może być składka:
 - pobrana przez płatnika,
 - opłacona bezpośrednio przez podatnika za siebie oraz osobę współpracującą.
- ❖ Kwota składki na ubezpieczenie zdrowotne, o którą zmniejsza się podatek, nie może przekroczyć 7,75% podstawy wymiaru tej składki.

Odliczenie składki zdrowotnej od podatku PIT do końca 2021 r. **c.d.**

Wykazywanie składki zdrowotnej dla celów podatku PIT

- ❖ Składka zdrowotna opłacona w roku podatkowym jest wykazywana:
 - na zasadach ogólnych – skala podatkowa – w zeznaniu PIT-36 lub PIT-37
 - na zasadach ogólnych – podatek liniowy – w zeznaniu PIT-36L
 - w formie karty podatkowej – w deklaracji PIT-16A
 - w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych – w zeznaniu PIT-28.
- ❖ Składka zdrowotna pobrana przez płatnika jest wykazywana w informacji PIT-11.
- ❖ Składka zdrowotna nieodliczona (w części lub w całości) w roku podatkowym nie podlega odliczeniu w latach następnych.

Likwidacja odliczenia od podatku PIT składki zdrowotnej w ustawie wdrażającej Polski Ład

Składka zdrowotna opłacana od 2022 roku a podatek PIT

- ❖ Podatek PIT za 2022 r. nie będzie obniżany o składkę zdrowotną opłaconą (pobraną) w 2022 r. i należną za 2022 r.
- ❖ Podatek PIT za 2022 r. nie będzie obniżany o składkę zdrowotną opłaconą (pobraną) w 2022 r. a należną za wcześniejsze okresy, w tym opłaconą w styczniu 2022 r. za grudzień 2021 r.
- ❖ Składka zdrowotna opłacana w 2022 r. (w tym pobrana przez płatnika) nie będzie kosztem uzyskania przychodów.

Wyłączenie prawa odliczania od podatku PIT składki na ubezpieczenie zdrowotne dotyczy również kolejnych lat.

Składka zdrowotnej w uldze na dzieci

Składka zdrowotna opłacana od 2022 roku a podatek PIT

- ❖ Ustawa wdrażająca Polski Ład nie zlikwidowała możliwości uwzględnienia, w tzw. dodatkowym zwrocie ulgi na dzieci, zapłaconych przez podatnika składek zdrowotnych.
- ❖ Dodatkowy zwrot ulgi na dzieci przysługuje gdy podatnikowi „zabraknie” podatku do wykorzystania przysługującej mu ulgi na dzieci.
- ❖ Zatem składka zdrowotna pobrana przez płatnika będzie wykazywana w informacji PIT-11.

Zmiany wynikające z ustawy o racjonalizacji systemu ubezpieczeń społecznych

Zmiany w zakresie podlegania ubezpieczeniom, w tym dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

Ustawa z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, tzw. ustawa racjonalizatorska

Zmiany wprowadzające nowe rozwiązania w systemie ubezpieczeń społecznych:

- ❑ Zmiana zasad obejmowania i ustawiania ubezpieczeń dobrowolnych, w tym dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego (od 1 stycznia 2022 r.).
- ❑ Wprowadzenie możliwości przystąpienia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego przez osoby współpracujące z przedsiębiorcami w okresie korzystania z „ulgi na start” (od 18 września 2021 r.).
- ❑ Wprowadzenie zasady zawiadamiania o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za pośrednictwem platformy PUE (od 1 kwietnia 2022 r.).

Ustawa wchodzi w życie 18 września 2021 r. ALE część zmian wchodzi w życie w terminie późniejszym.

Zmiany w zakresie podlegania dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym

1 stycznia 2022 r. uchylone zostaną przepisy, na podstawie których dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustawały z mocy ustawy na skutek nieterminowego opłacenia składek.

Oznacza to, że:

- ❑ Nieterminowe opłacenie składek nie powoduje ustania tych ubezpieczeń. Ustaje możliwość obejmowania dobrowolnymi ubezpieczeniami na podstawie tzw. wniosku dorozumianego,
- ❑ Objęcie dobrowolnymi ubezpieczeniami następuje wyłącznie na podstawie zgłoszenia,
- ❑ Ustanie tych ubezpieczeń następuje wraz z wygaśnięciem tytułu ubezpieczenia albo na podstawie zgłoszenia wyrejestrowania. Po zgłoszeniu, ubezpieczenia te trwają do momentu złożenia wyrejestrowania bez względu na okoliczność czy płatnik opłaca składkę czy nie,

Zmiany w zakresie podlegania dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym **c.d.**

- ❑ Od dnia objęcia dobrowolnymi ubezpieczeniami do dnia ich ustania płatnik składek jest zobowiązany do rozliczania i opłacania składek za każdy miesiąc trwania tych ubezpieczeń,
- ❑ W przypadku ubezpieczonych podlegających dobrowolnym ubezpieczeniom w 11/2021, nieterminowe opłacenie składek za 12/2021 nie powoduje ustania tych ubezpieczeń od tego miesiąca,
- ❑ W przypadku ustania ubezpieczeń przed 12/2021, a więc gdy w listopadzie dana osoba nie jest objęta tymi ubezpieczeniami, to nie może być nimi ponownie objęta od 1.12.2021 r. na zasadzie wniosku dorozumianego, tj. na podstawie terminowego opłacenia składek w styczniu 2022 r.

Zmiany w zakresie podlegania dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym **c.d.**

Zgodnie z przepisami przejściowymi wnioski o wyrażenie zgody na opłacenie składek na dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe albo chorobowe **po terminie dotyczącego okresu sprzed 1 stycznia 2022 r. mogą być składane maksymalnie do 30 czerwca 2022 r.**

Wnioski o wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie **mogą dotyczyć okresów do 11/2021** włącznie z uwagi na to, że skutek w postaci ustania ubezpieczeń w wyniku nieterminowego opłacenia składek nie będzie zachodził począwszy od okresu rozliczeniowego 12/2021.

Od 18 września 2021 r. do grupy ubezpieczonych, którym przysługuje dobrowolne ubezpieczenie chorobowe **dodane zostały osoby współpracujące** z przedsiębiorcami korzystającymi z „ulgi na start”.

Zmiany w zakresie sposobu zawiadamiania o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

Począwszy od roku składkowego rozpoczynającego się 1 kwietnia 2022 r., **zawiadomienia o wysokości stopy procentowej składki** na ubezpieczenie wypadkowe ZUS będzie doręczał **wyłącznie w postaci elektronicznej** na profilu informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym PUE ZUS.

Dotychczasowe zasady, zgodnie z którymi **ZUS wylicza wysokość tej stopy** tylko tym płatnikom, którzy przekazali informację ZUS IWA za trzy kolejne ostatnie lata kalendarzowe pozostają **bez zmian**.

Zmiany wynikające z ustawy o racjonalizacji systemu ubezpieczeń społecznych

Zmiany w zakresie opłacania i rozliczania składek

Zmiany od 18 września 2021 r.

Naliczanie i opłacanie odsetek za zwłokę

Od wpłat dokonanych po 18 września 2021 r. nie trzeba naliczać i opłacać odsetek za zwłokę, jeżeli ich wysokość nie przekracza 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę (w 2021 r. - 28 zł, w 2022 r. - 30,10 zł).

Przed 18 września br. odsetki nie były naliczane jeśli ich wysokość nie przekraczała 6,60 zł.

Informowanie o nadpłacie

- ZUS ma obowiązek zawiadomić płatnika składek o kwocie nienależnie opłaconych składek, jeżeli ich wysokość przekroczy dziesięciokrotność kwoty kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (obecnie 160 zł).
- Zwrot nadpłaty następuje wyłącznie w formie bezgotówkowej na rachunek bankowy płatnika składek.

Zmiany od 1 stycznia 2022 r.

Zmiany w dobrowolnym ubezpieczeniu chorobowym

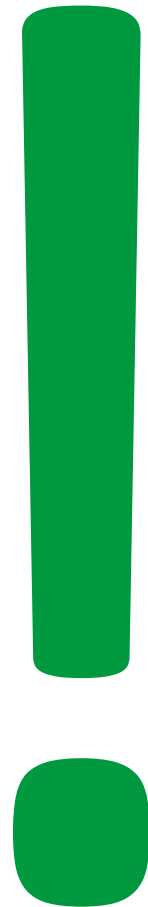
- Nieterminowe opłacenie składek nie spowoduje ustania dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.
- Nie będzie obowiązywała zasada obejmowania dobrowolnymi ubezpieczeniami na podstawie tzw. dorozumianego wniosku, czyli opłacania i rozliczania składek na ubezpieczenia bez aktualnego zgłoszenia do nich.

Korekty dokumentów rozliczeniowych

- Korekty dokumentów rozliczeniowych za styczeń 2022 r. i kolejne miesiące mogą być składane wyłącznie w ciągu 5 lat od dnia, w którym upłynął termin opłacenia składek rozliczanych w tych dokumentach.
- Dokumenty rozliczeniowe korygujące za okresy rozliczeniowe 1999 - 2021 r. będzie można złożyć najpóźniej do 1 stycznia 2024 r.
- Po tych terminach korekty podstawy wymiaru składek będą ewidencjonowane wyłącznie na koncie ubezpieczonego z urzędu na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu albo prawomocnej decyzji.

Zmiany od 1 stycznia 2023 r.

- ❑ Obowiązek posiadania profilu informacyjnego na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS oraz przekazanie do ZUS adresu elektronicznego przez każdego płatnika składek.
- ❑ ZUS założy płatnikowi składek z urzędu profil na PUE ZUS jeśli płatnik sam nie założy swojego profilu.
- ❑ Profil płatnika na PUE ZUS będzie utrzymywany za cały okres obowiązku rozliczania składek z ZUS.

Zmiany wynikające z ustawy o racjonalizacji systemu ubezpieczeń społecznych

Zmiany w zasiłkach, dotyczące przedsiębiorców
od 1 stycznia 2022 r.

Prawo do zasiłków pomimo opóźnienia w opłaceniu składki

Uproszczenie zasad ustalania okresu zasiłkowego

Ponowne ustalenie podstawy wymiaru zasiłków

Wyższy zasiłek chorobowy za okres pobytu w szpitalu

Krótszy okres zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia

Obowiązek udzielenia informacji ZUS

Od 1 stycznia 2022 r. **prawo do zasiłku chorobowego** w przypadku osób podlegających dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu (osobom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą i osobom z nimi współpracującym oraz duchownym) **przysługiwać będzie** w przypadku:

braku zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne albo jeżeli kwota tej zaległości nie będzie wyższa niż 1% minimalnego wynagrodzenia

natomiast:

jeżeli **kwota zaległości** z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne będzie **wyższa niż 1%** minimalnego wynagrodzenia, prawo do zasiłku będzie przysługiwało **po spłacie zadłużenia** (w ciągu 6 miesięcy od powstania prawa do świadczenia).

Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy nie dłużej jednak niż przez 182 dni/270 dni*

Od 1 stycznia 2022 r. powstanie prawa do nowego okresu zasiłkowego będzie wymagało przerwy w niezdolności do pracy wynoszącej ponad 60 dni.

Przyczyna niezdolności do pracy przed i po przerwie **do 60 dni** nie będzie miała znaczenia - okresy niezdolności do pracy będą zliczane do jednego okresu zasiłkowego.

Wyjątek! Jeżeli niezdolność do pracy po przerwie trwającej do 60 dni występuje w trakcie ciąży do okresu zasiłkowego nie będą wliczane okresy niezdolności do pracy sprzed przerwy.

* Jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub gdy niezdolność do pracy występuje w trakcie ciąży

Jeden okres zasiłkowy

- nieprzerwana niezdolność do pracy,
- przerwa pomiędzy niezdolnościami nie przekracza 60 dni
- **niezależnie od przyczyny niezdolności do pracy**

Nowy okres zasiłkowy

- przerwa pomiędzy niezdolnościami nie przekracza 60 dni
- jeżeli niezdolność do pracy **przed przerwą**
nie występowała w trakcie ciąży a **po przerwie**
występuje **w trakcie ciąży**,
- przerwa pomiędzy niezdolnościami przekracza 60 dni.

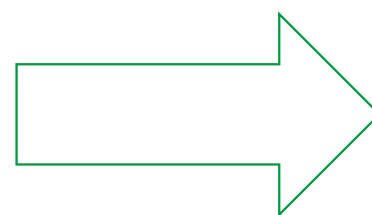
Podstawy wymiaru zasiłku po przerwie lub po zmianie rodzaju zasiłku

nie ustala się na nowo

- jeżeli między okresami pobierania zasiłku nie ma przerwy lub
- przerwa trwa krócej niż miesiąc kalendarzowy

Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
						1
2	3	4	5			8
9	10					15
16	1				21	22
23	24			27	28	29
30	31					

NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY

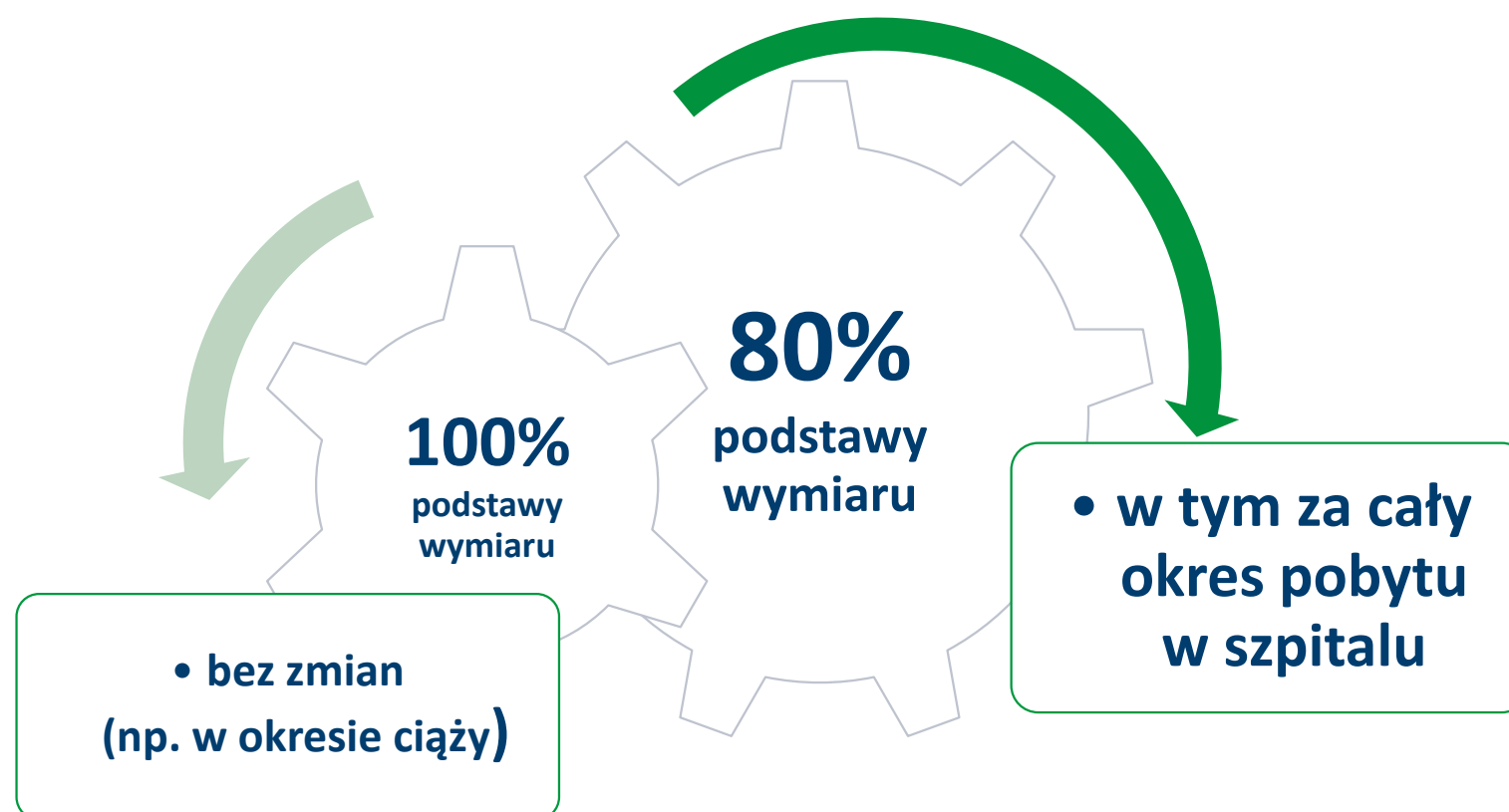

Ponowne ustalenie
podstawy wymiaru
zasiłku

1 miesiąc kalendarzowy przerwy

Zmiana wysokości zasiłku chorobowego za okres pobytu w szpitalu.

Od 1 stycznia 2022 r. miesięczny zasiłek chorobowy,
także za okres pobytu w szpitalu,
będzie przysługiwał w wysokości 80%.

Według nowych przepisów zasiłek chorobowy **po ustaniu ubezpieczenia** będzie można pobierać **do 91 dni**

– nie dłużej niż do wykorzystania okresu zasiłkowego 182 dni

Ograniczenie wypłaty zasiłku chorobowego do 91 dni **nie będzie dotyczyć** niezdolności do pracy spowodowanej:

- gruźlicą,
- ciążą,
- poddaniem się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów.

Od 1 stycznia 2022 r. ZUS będzie uprawniony do pozyskiwania danych i informacji potrzebnych do ustalenia prawa do zasiłku i jego wysokości od ubezpieczonych i płatników składek.

Nowe uprawnienie ZUS

ma na celu usprawnienie ustalania uprawnień i wypłaty zasiłków.

Dziękuję za uwagę